

Carles I. L'últim rei Català.

(3ª Part)

De la subordinació de Castella a l'imperi Català o Espanya a la supremacia Castellana. Les dues herències hispàniques, vacil·lacions en la unificació dinàstica.

8- El rei d'Espanya no és pas rei de Castella.

Com hem vist, Carles es troba un cop arreglats els conflictes successoris dinàstics, que: és el sobirà d'Espanya (Catalunya), de Flandes, Franc Comtat i Milanesat (territoris que acaba separant de l'Imperi i incorporant a Espanya), senyor d'Àustria, emperador de la nebulosa d'estats de centre Europa. Com hem vist, aquests dos últims els donarà al seu germà Ferran en abdicar (el que Germana de Foix volia fer rei d'Espanya). Però no és pas rei de Castella, perquè ho és la seva mare, la reina Joana. Només ho arriba a ser, per un curt espai de temps, entre la mort d'ella i abans d'abdicar, com si hagués esperat a ser rei de Castella per a poder abdicar. Sinó Felip I hauria succeït directament l'avia Joana.

Per tant la posició més feble de Carles és la corona Castellana, on jura en nom de sa mare, la reina. Això vol dir que és rei com el seu avi Ferran o el seu pare Felip, mentre la reina no pugui regnar i no digui que n'hi vol a un altre governant.

També hom comenta que, malgrat ser un gran viatger, va romandre molt més temps del que creiem a Espanya (Catalunya), entre d'altres per aquests motius:

- 1- Per l'amor que tenia amb Estefania de Requesens, la mare del vencedor de Lepant en Lluís de Requesens, per a alguns historiadors fill bastard seu.
- 2- També tingué amors amb na Germana de Foix.
- 3- Per a dirigir la guerra contra la Castella rebel.
- 4- Fer els preparatius per formar l'imperi del nou mon.

Fou impressionant sentir dir, un dia, en Jordi Bilbeny, que Carles I s'estava a Catalunya, es a dir, la matriu de l'imperi Espanyol, en contra de la imatge que se'ns dona de rei castellanitzat i d'absentisme reial. I encara ho és més quan resulta que ni tan sols era rei sobirà de Castella, que el regne de Castella s'havia revoltat, que Amèrica era Catalana, i Catalans eren Els Colom i l'Amèric Despuig o que en Ferran Cortés fa la conquesta Catalana o Espanyola de Mèxic durant la guerra civil Castellana dels "comuners".

Crec que no hi ha arguments per a castellanitzar-lo. Per quines raons fou mal rebut a Castella i ben rebut a Catalunya?, o com és que els castellans feren la cruenta revolta dels "comuners", en la que reconegueren la reina Joana Aragó, I ° de Castella, com a única reina i que els Catalans a més de mantenir-se fidels li deixessin els seus exercits per a sufocar-la.

Actualment Castella, en les histories oficials, fa servir el nom d'Espanya, suplantant Catalunya i, hem de comprendre que els "comuners" castellans no volien ser absorbits per Espanya (Catalunya).

Concretant, fins la mort de Joana d'Aragó (la única reina desitjada pels castellans), hi ha un retard en el procés d'unificació dinàstic castellanista i d'usurpació d'Espanya per part de Castella. Hem de veure que Castella no era un territori encara ben afermat per als Habsburg. Queda molt clar que Carles no era el sobirà de Castella.

Molts, segurament, el consideraven un usurpador i, segurament, no hi tenia gaire popularitat. Contra del que actualment casi tothom creu Castella no vol ser espanyola, i aquesta afirmació es pot fonamentat en :

- L'oposició de Castella a ser absorbida per Espanya o altres estrangers, (Carles i les seves primeres corts).
- Com hi veuen problemes, Ferran i Germana tenen poca voluntat per unir Espanya i Castella.
- La quantitat de revoltes als dominis de Carles :Destacant els “Comuners” a Castella, Germanies, Luterans.
- Encara tindrem alguna sorpresa si pensem en fets possibles que podien ocórrer. Com ara (entre d'altres fets) què hauria passat si la reina Joana I hagués regnat, sense estar reclosa fins el 1.555, o què hagués passat si el Catòlic hagués fet hereu un Ferran com a rei d'Espanya i Carles s'hagués quedat més o menys amb l'herència no hispànica o centreuropea. Fets que Carles I intentà i aconseguí evitar.

9- Perquè la reina Joana estava reclosa?

Hem vist lluites de pares i fills en les monarquies Hispàniques. Perquè Carles no pot perllongar la reclusió de qui el faria renunciar al regne de Castella? Una mare que l'havia portat al món però que era una estrangera per a ell. Aquest fet pot influir en la revolta comunera?

La reina Joana era una vídua desitjable? I tant! Un bon partit que deien! La tenien tancada per què no es tornés a casar? I si s'hagués tornat a casar i el nou marit hagués estat rei de Castella, com Ferran II o Felip I, i ell ja no haguera continuat essent-ho? Quin hagués estat el resultat per a Carles I si hagués tingut fills legítims i naturals amb el rei de França, per posar un exemple? O amb el rei Enric VII d'Anglaterra (que sí que la demanà en matrimoni).

Hem de tenir en compte que la reina Joana tenia altres fills i que podia fer-los hereus, també. Amb ella Castella encara podia tenir un hereu diferent del rei d'Espanya.

Realment, quin era l'estat i capacitat de la reina Joana Aragó? Diuen que folla no n'era pas.

Cal recordar les lluites familiars en les monarquies hispanes?

A més dels altres pretendents com el Colom o Cortés, hi ha d'altres disputes resoltes violentament, amb familiars propers, reconegudes com a tals, a cada generació.

- a. Joan II de Barcelona, el Gran, contra la seva família a Castella i contra el seu fill i hereu (i a més, rei de Navarra), el príncep de Viana,
- b. Isabel i Ferran els Catòlics contra la neboda i hereva legítima de Castella Joana la Beltraneja,
- c. Les conspiracions i maniobres de Felip I el Bell, contra Ferran II el catòlic.
- d. La situació de retenció de la reina Joana i mare seva.
- e. Els partidaris del seu germà Ferran , que podria haver estat rei d'Espanya però que fou desheretat a l'últim moment i que presumiblement per la seva fidelitat i alguna promesa acabà sent sobirà dels dominis germànics.

10- Perquè tracta tant be a Germana de Foix?

Diuen les males llengües que, per vèncer la resistència de la reina Germana, que era partidària de Ferran se'n feu amant i hi tingué una filla. D'aquesta manera aconseguí d'ella la col·laboració necessària per a que el recolzi i per a no perdre les possessions italianes. Recordeu que Ferran el Catòlic aconseguí resoldre molts problemes amb França, per la possessió de Nàpols, casant-se amb Germana i reconeixent-li els drets Angevins. I Carles I la casa amb l'hereu dels drets dels Aragó, en Ferran d'Aragó, duc de Calàbria (a qui no deixà regnar a Nàpols). I, a sobre, no tingueren fills i al final tots els drets retornaren a la corona d'Espanya.

Com que a Espanya no té un altre sobirà per sobre, com li passa a Castella, no necessita tantes mesures de força i acaba convencent els principals opositors.

Monarca constitucional i parlamentari a Espanya, dèspota absolut a Castella

Pot ser que Carles apreciés l'absolutisme (i encara més després de vèncer els "comuners") que podia exercir a Castella, amb la seva gran capacitat d'extracció fiscal, que les Corts Catalanes no li permetien. Sabia també que succeiria sa mare, incapacitada per a testar, però que gairebé l'enterra a ell.

Com que sap que li pot passar igual que a Ferran II, el Catòlic, que deixi de ser rei per decisió de la reina titular, per casament o per testament, no pot basar la seva monarquia sobre Castella.

12- Última separació dinàstica entre les Corones catalanes i Castellana, preeminència del comte de Barcelona

No és pas cert, com diuen molts historiadors, que el casament dels reis Catòlics provoqués una unió dinàstica de les cases reials Espanyola i Castellana ininterrompuda fins als nostres dies :

- Isabel no és reina a Espanya, i Ferran regna a Castella de 1.475-1.504, però no n'és sobirà.
- a la mort d'Isabel la catòlica es provoca una separació (amb gran poder del comte de Barcelona) de les dues corones de 1.504-1.516.
- a més hi ha 3 anys d'interregne a Espanya de 1.516-1.519. (total, amb el punt anterior, 15 anys en que els castellans no són ningú a Catalunya, però el comte de Barcelona mana a Castella).
- Carles regna (1.517-1.556) però no és sobirà de Castella, sinó Joana la "boja" (1.504-1.555).
- Separació de les corones, per abdicació de Carles a Castella, Felip I no és sobirà d'Espanya fins el 1.559

. Al poc de morir la reina Joana, el Maig del 1.555, Carles I, cansat i envellit, comença a abdicar. A l'Octubre dona a Felip I els dominis Flamencs. El 16 de Gener de 1.556 abdica en Felip I els regnes de Castella, Sicília i Nàpols i prepara l'abdicació d'Àustria i l'Imperi per al seu germà Ferran.

No fou el cas de Catalunya o Espanya, que no abdicà mai, i a nom d'ell es continuen expedint els documents oficials, morint el 21 de setembre del 1.558. El 3 de

Febrer de 1.559 la cancelleria encara treballava a nom seu. Més negociacions per a la Jura?, investidura diríem ara.

Mentre Carles visqué, el rei de Castella, Felip II, rebia decisives instruccions del comte de Barcelona.

Com diu en Jordi Bilbeny, no és creïble que aquest flamenc espanyolitzat es tanqués al remot monestir de Yuste, perdut a Castella. Continuava sent comte de Barcelona. És millor pensar que era a Catalunya i, si es feia portar peix i marisc acabat de pescar en un servei especial, és molt convincent pensar que era prop la costa Mediterrània i Catalana, concretament al monestir de sant Jeroni de la Murtra, prop de Barcelona (seu de l'administració). El mateix monestir on els reis Catòlics reberen Colom a la tornada del primer viatge a Amèrica. On expirà aguantant un ciri de la mare de Déu de Montserrat (patrona d'Espanya).

13- La gran oportunitat Castellana.

Però un cop resolt l'escull que representa la reina Joana Aragó, I de Castella (però no d'Espanya), tot canvia.

El primer Habsburg que pot ser rei directe legítim indiscutit de Castella, s'instal·la a Castella, es fa castellà, i diu que Castella és Espanya!!!! El que, finalment, reuneix tots els drets de les corones dels Barcelona (Espanyola) i la Castellana, havent passat tant dilatat espai de temps, és el seu fill Felip I de Catalunya o Espanya i II de Castella. Interessat a fer castellà tot el que és Espanyol. Passa a anomenar-se Felip II, (hem de dir de les Espanyes o d'Espanya?). Però remarqueu que no és pas la numeració Espanyola o Catalana sinó la castellana. A partir d'aquest punt el procés de demolició de Catalunya ha estat constant fins a reduir-la a una pretesa regió sense cap fet rellevant i constantment assetjada per part de la Pseudo-Espanya castellanista.

També ens ajuda a entendre la profunda confabulació entre la monarquia i l'ara lleialíssima Castella, que ha permès, a costa de Catalunya, que Castella s'hagi identificat amb els reis d'Espanya i mai hi hagi hagut revoltes per a separar-se dels reis d'Espanya posteriors als "comuners" (a part de l'andalusa contemporània dels segadors i la independència de Portugal).

La unió dinàstica plena de les sobiranes d'Espanya i de Castella, que ens han explicat que passa en temps dels reis catòlics, en realitat passa molt més tard, amb l'adveniment de Felip I d'Espanya i II de Castella. *Era l'any de 1.558 o potser el 1.559*, quan jura les constitucions de Catalunya.

El 1.560 ja és una altra època. El tarannà i la posició del nou rei és molt diferent i els personatges de l'època Carolina, La Reina Joana, el duc de Calàbria... també han desaparegut.

Tot el procés de Castellanització d'Espanya és molt poc conegut i menys comprés encara. Planteja uns grans interrogants sobre el grau i la intenció real de propiciar la Castellanització avançant més o menys intensament o retrocedint en cada moment concret. Per què veiem per exemple el Llätzer de Tormos o la Celestina castellanitzats molt abans de Felip I, o els regals a Castella de regnes sencers per part de Ferran el catòlic. Aquest aspecte més real és molt poc conegut.

Lluís Mª Mandado i Rossell
16 de novembre de 2.007

Bibliografia i fonts:

- Els treballs de Jordi Bilbeny i d'Histocat.
- Història de Catalunya ,de Rovira i Virgili.
- Geografia general de Catalunya, de Carreras Candi.
- Enciclopèdia Larrousse.
- Historia de España: Ed. Carroggio 1.976, de Manuel Fernández Álvarez.
- Gran Enciclopèdia Catalana.
- La reina Juana: gobierno, piedad y dinastia. Aram, Bethani.
- Wikipedia.